

BILDANDE AV NATURRESERVATET HIRVIVAARA I ÖVERTORNEÅ KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, skall utgöra naturreservatet Hirvivaara.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 4) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning. I enlighet med 2 § ovannämnda förordning ska länsstyrelsen vara förvaltare av naturreservatet.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m. m. (1998:1252) att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

SYFTE

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet möjliggöra till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploatering och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

2 (7)

Datum
2009-10-29

Diarienummer
511-3664-09

NVR ID
NR2014582

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn: Hirvivaara
Kommun: Övertorneå
Lägesbeskrivning: 17 km V om Övertorneå
Area: 103 ha
Fastigheter och ägare: Ekfors 6:1 (del av), Sveaskog
Sameby: Korju

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk.
2. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller tillvarata vindfällan.
3. På annat sätt än vad som anges under punkterna 1 och 2 skada eller förändra mark eller vegetation, t ex genom att borra, anordna upplag, gräva, schakta eller dumpa.
4. Uppföra byggnad eller annan fast anläggning. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledningar i luft, mark eller vatten.
6. Inplantera växt- eller djurart.
7. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen på land eller i vatten.
8. Framföra motordrivna fordon.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

9. Utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning.
10. Uppföra älgtoarn.
11. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård och skötsel.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, vägar eller andra anläggningar. Före underhållsåtgärder utförs ska samråd ske med Länsstyrelsen.

3. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd.
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iaktas för att undvika skador på mark och vegetation.
5. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iaktas för att undvika skador på mark och vegetation.
6. I de fall totalförsvaret har intressen (anläggningar och/eller planerade grupperingsplatser) inom reservatet får tillsyn och skyddsarbetsuppgifter utföras utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla sådana intrång i området som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, exempelvis åtgärder för områdets vård och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar.
3. Fånga, skada, döda eller bortföra ryggradsdjur. Störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
4. Insamla ryggradslösa djur.
5. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
6. Framföra motordrivna fordon.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iaktas för att undvika skador på mark och vegetation.
2. I reservatet är det utan hinder av föreskrifterna tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
3. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

FÖRESKRIFTERNAS IKRAFTTRÄDANDE

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag de publicerades i länets författningssamling. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB gäller omedelbart.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Area:	103 ha
Naturtyper:	Produktiv skogsmark 100 ha Substratmark 3 ha

Naturreservatet utgörs av berget Hirvivaara som är beläget 30 km nordost om Överkalix. Berget höjer sig över högsta kustlinjen. Att sluttningarna en gång i tiden har utgjort en strandlinje syns tydligt i den storblockiga, svallade branten längs med vägen i väster.

Skogen på Hirvivaara utgörs av barrblandskog med stort lövinslag. Skogen har vuxit upp efter en hårdare brand för ca 150 år sedan. Genomgående finns gamla överståndare och rikligt med lövträd av både vårtbjörk och asp. Den döda veden utgörs främst av löv samt en del tall. Området är tydligt brandpräglad och det finns genomgående rikligt med grova, gamla tallågor och naturliga stubbar. I området har flera sällsynta arter hittats, som till exempel reliktböck och dvärgbägarlav på tall och stiftgelélav på asp.

I de norra och östra delarna övergår skogen till att bli allt mer grandominerad och lövinslaget är mycket stort av björk, asp och sälg. Mindre partier är nära nog helt lövdominerade. Här finns rikligt med asp och i markskiktet finns inslag av lågörter som bergslok och skogsnäva. Områdets främsta värden är det genomgående höga inslaget av olika lövträd som vårtbjörk, asp och sälg.

Länsstyrelsens bedömning

Hirvivaara är ett väl sammanhållet större område med naturliga och bitvis urskogsartade lövbrännemiljöer. Området har stora värden för den biologiska mångfalden, inte minst för arter knutna till lövträd och lövrika naturskogor. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets höga naturvärden förstörs. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål.

Länstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

Vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § MB, bedömer länsstyrelsen att den inskränkning i den enskildes rätt att använda mark och vatten som beslutet innebär, inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap 30 § MB innebär så begränsade konsekvenser, såväl kostnadsmässiga som i övrigt att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

ÄRENDETS BEREDNING

De höga naturvärdena inom naturreservatet Hirvivaara uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som länsstyrelsen och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets rapporter 5339, 5344, 5345 och 5473. För Norrbottens län redovisades totalt 432 områden som skyddsvärda.

Under 2005 slöts en överenskommelse mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och länsstyrelserna i Norrbotten respektive Västerbotten, om hur de skyddsvärda områdena från inventeringen skulle bevaras långsiktigt. Överenskommelsen redovisades i en rapport (Naturvårdsverket, rapport 5498) där 168 områden i Norrbottens län pekades ut som blivande naturreservat. Naturreservatet Hirvivaara är ett av dessa områden.

Naturvårdsverket och Sveaskog AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om formellt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden i hela landet. Denna innebär att områdena, på i överenskommelsen angivna villkor, kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. För länets del omfattas de områden som redovisats som naturreservat i Naturvårdsverkets rapport 5498. Överenskommelsen ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljö kvalitetsmålet *Levande skogar*.

Beslutet har föregåtts av samråd med Övertorneå kommun som avstyrker förslaget. Kommunen anser att de restriktioner som reservaten medför i form av förbud mot skogsbruk, exploatering och arbetsföretag förhindrar möjligheterna att utnyttja den för kommunen betydelsefulla skogliga resursen. De befarar vidare att områdena kommer att bli mindre tillgängliga för allmänheten till följd av avsaknad av drivkraft och ekonomiska resurser att sköta vägar kring reservaten. Kommunen anser även, till skillnad från Länsstyrelsens bedömning, att reservatsavsättningarna strider mot kommunens allmänna intressen.

Länstyrelsen vill tydliggöra att området har så höga naturvärden att det måste skyddas från exploatering. Myndighetens arbete med skydd av värdefulla skogar sker på uppdrag

Länstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

6 (7)

Datum
2009-10-29

Diarienummer
511-3664-09

NVR ID
NR2014582

av regering och riksdag, inom ramen för miljömålet *Levande skogar*. Urvalet av skogar som ska ges skydd som naturreservat styrs av de nationella och regionala strategierna för skogsskydd. Grunden är en värdebaserad ansats där områdenas naturvärden är styrande för urvalet, allt för att de avsättningar som görs för att uppnå miljömålet ska utgöras av skogar med så höga naturvärden som möjligt.

Förslaget har också remitterats till Försvarsmakten, SGU, Bergstaten och Skogsstyrelsen. Av dessa har Skogsstyrelsen, Bergsstaten och Försvarsmakten angett att de inte har något att erinra mot förslaget. SGU anger i sitt yttrande att området bedöms vara intressant för prospektering och de anser att det av föreskrifterna för naturreservatet ska framgå att prospektering är tillåten. Länstyrelsen finner dock inte skäl att ändra de föreslagna reservatsföreskrifterna med anledning av synpunkterna som SGU framfört. SGU har även i sitt yttrande givit värdefull information om berggrunden i området.

Markägaren Sveaskog har getts tillfälle att yttra sig över förslaget. Sveaskog anger i sitt yttrande att mer utrymme bör lämnas för naturvårdande skötsel av naturreservatet, framförallt gynnande av lövsuccessioner. Länstyrelsen anser att skötselåtgärder som innebär uttag av biomassa eller innebär en minskning av områdets opåverkade karaktär bör undvikas. Denna uppfattning delas även av Naturvårdsverket. Länstyrelsen bedömer att beslutet redan ger tillräckliga möjligheter för naturvårdande skötsel och finner därför inte skäl att förändra beslutet med anledning av Sveaskogs synpunkter.

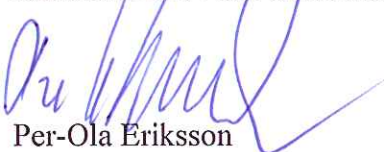
Korju sameby har förelagts att yttra sig över förslaget. Inget svar har inkommit. Övertorneå Naturskyddsförening har inkommit med ett yttrande över förslaget och är mycket positiva till bildandet av naturreservatet Hirvivaara.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen (Miljödepartementet) enligt bilaga 3.

DE SOM DELTAGIT I LÄNSSTYRELSENS BESLUT

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Per-Ola Eriksson, efter föredragning av naturvårdshandläggare Sara Backéus. I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefen för naturvårdsenheten Ronny Edin, länsassessor Fredrik Hannu och länsantikvarie Ann-Christine Burman deltagit.

Per-Ola Eriksson

Sara Backéus

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

7 (7)

Datum
2009-10-29

Diarienummer
511-3664-09

NVR ID
NR2014582

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Naturresevatet Hirvivaara

Area 103 ha

Skala 1:10 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

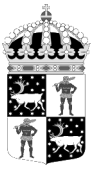

© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

 Gräns för naturresevatet

0 250 500 750 Meter

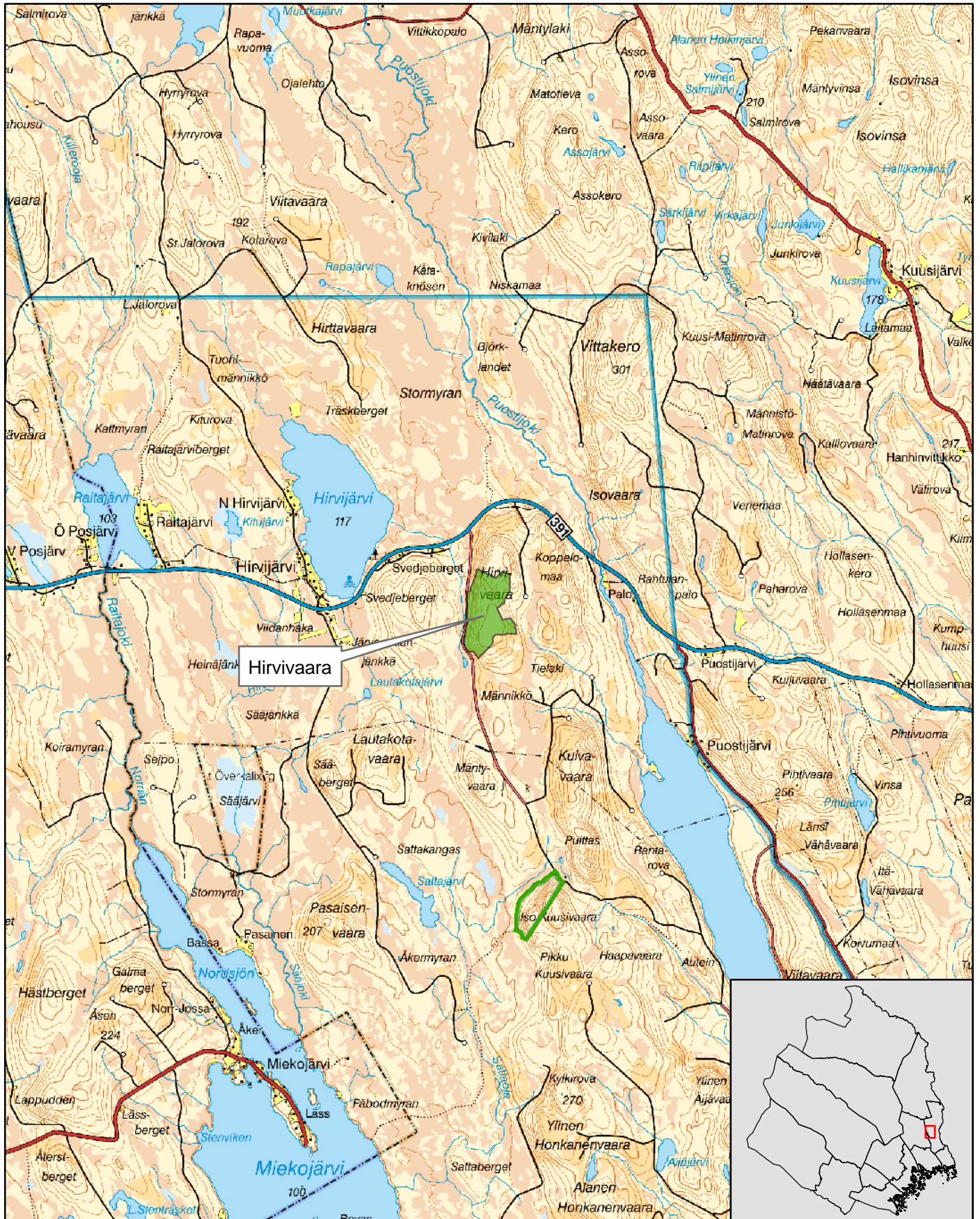

Naturreseptat Hirvivaara

Övertorneå kommun

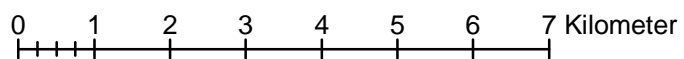
Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

- Naturreseptat Hirvivaara
- Andra naturreseptat

Länsstyrelsen
Norrbotten

Bilaga 3

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljödepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljödepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 0920 – 960 00.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET HIRVIVAARA I ÖVERTORNEÅ KOMMUN

ALLMÄNT OM PLANEN

Naturreservatets syfte ska vara styrande för reservatets långsiktiga vård och förvaltning.

Områdets avgränsning redovisas i bilaga A.

Beskrivning och uppgifter om naturreservatet finns i beslutet 511-3664-09.

Denna skötselplan ska ses över inom en tioårsperiod och vid behov revideras.

SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.

NATUR

Skogsbestånden ska genom intern dynamik och andra naturliga processer fortsätta att utvecklas fritt. Våtmarkernas naturliga hydrologi och vegetation skall bevaras och endast förändras genom naturliga processer.

Brand

Då området är tydligt påverkat av tidigare skogsbränder bör nya, spontant uppkomna bränder få löpa fritt så långt det är möjligt. Brandbekämpning ska främst ske för att förhindra spridning utanför reservatet. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp så som fällning av träd eller anläggande av mineralgator bör undvikas.

GRÄNSER

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar och snarast efter att naturreservatet har beslutats.

Kontroll av gränsmarkeringar och rågångar ska göras minst vart tionde år.

FRILUFTSLIV OCH INFORMATION

Informationstavlor med föreskrifter sätts upp på lämplig plats vid reservatet, förslagsvis på den plats som markerats på kartan i bilaga A.

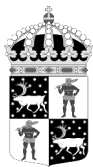
Aktuell information om naturreservatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida.

SAMMANFATTNING AV PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	När
Information på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att reservatet har beslutats
Utmärkning av reservatsgränsen	Snarast efter att reservatet har beslutats
Informationsskylt vid reservatet	Snarast efter att reservatet har beslutats
Revidering av skötselplan	Senast 2019/2020
Uppföljning av gränsmarkering	Minst vart tionde år
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov

Bilaga:

- A. Karta
- B. Artlista

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-3664-09

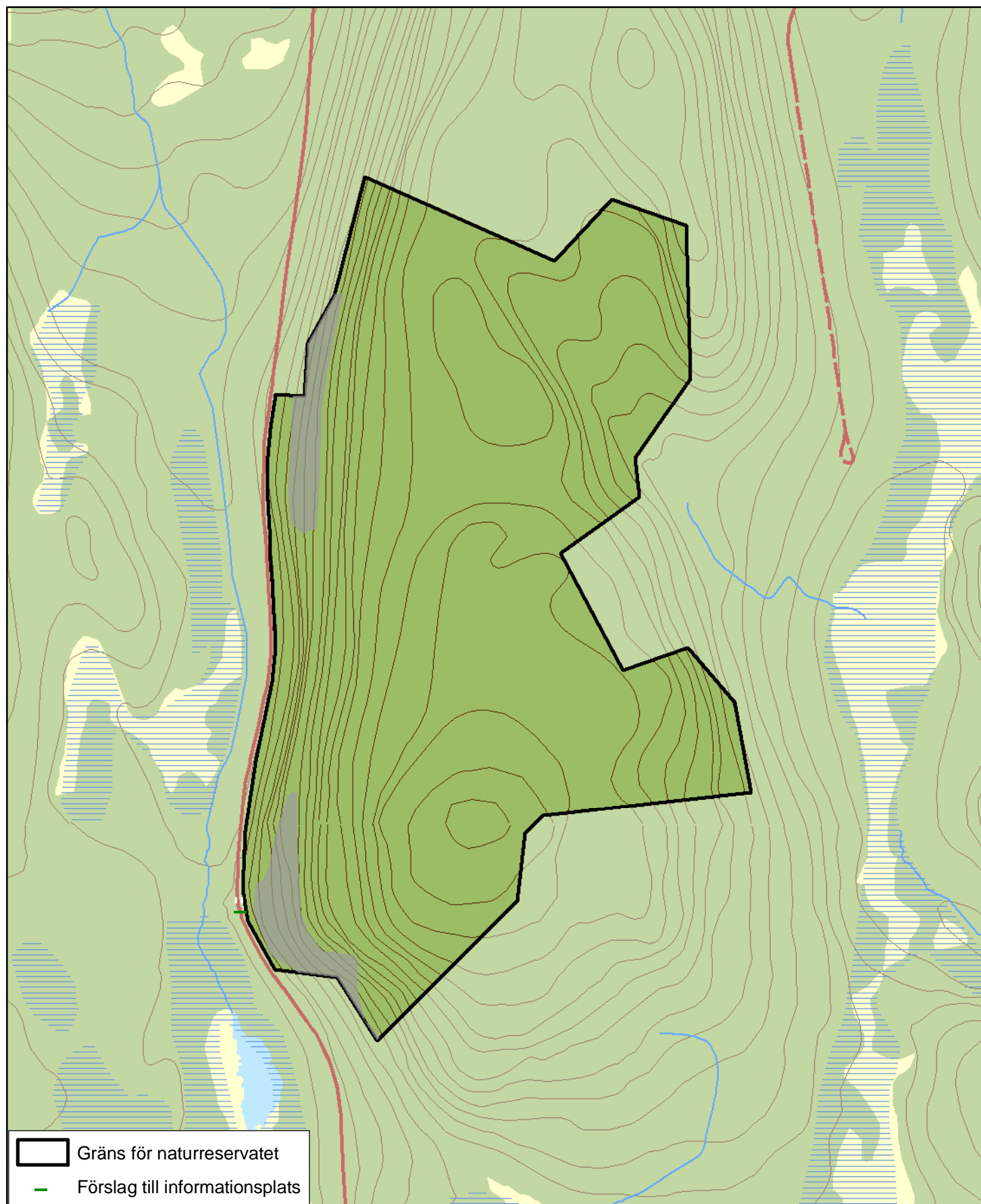
NR2014582

Bilaga A

Naturreseptatet Hirvivaara

Avgränsning och information

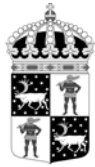
Skala 1:10 000

© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

0 0,5 1 1,5 kilometer

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2009-10-29

Bilaga B

Diarienummer
511-3664-09

NVR ID
NR2014582

Artlista naturreservatet Hirvivaara

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
1.	Fläckporing	<i>Antrodia albobrunnea</i>	VU
2.	Brunpudrad nållav	<i>Chaenotheca gracillima</i>	NT
3.	Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	NT
4.	Stiftgelélav	<i>Collema furfuraceum</i>	NT
5.	Rosenticka	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT
6.	Harticka	<i>Inonotus leporinus</i>	NT
7.	Reliktbock	<i>Nothorhina punctata</i>	NT
8.	Bergslok	<i>Melica nutans</i>	
9.	Skogsnäva	<i>Geranium sylvaticum</i>	

Hotkategorier enligt Artdatabankens rödlista 2005. VU=Sårbar, NT=Missgynnad.

Källor:

- Länsstyrelsens översiktliga inventeringar, 2003 och 2008
- Artdatabanken